

A Szemorvostársaság centenáriuma

Az ünnepi kongresszust júniusban tartják az Akadémián

Fotó: notabene

A Magyar Szemorvostársaság június 3-6. között tudományos ülésorozattal ünnepelte megalapítása első száz évét. Ez alkalomból prof. dr. Hatvani Istvánnal, a szakmai szervezet elnökével beszélgettünk az ünnepelés előkészületeiről.

A Magyar Szemorvostársaság idén 100 éves. Miként emlékeznek meg az alapítás óta eltelt első évszázadról?

Szemésorvosok már korábban, a 20. századot megelőzően is gyógyítottak hazánkban, bár a Társaság csak 1904-ben, Pünkösdkor alakult meg. Az éves közgyűlést is rendszeresen ezen az ünnepnapon tartották. Az 1910-es évek elején azonban megváltoztatták az időpontot, mivel a Német Szemorvos Társaság is ugyanezen a napon ült össze, emiatt nem tudtak mindkettőn jelen lenni. Az idei centenáriumot június 3-6. között tudományos ülésorozattal ünnepeljük meg, amelyre számos külföldi vendéget is meginvitáltunk. Emellett pályázatot írtunk ki szemészet-történeti jellegű munkákra, amelyre nagy örömünkre a vártnál jóval több kézirat érkezett. A legkomolyabb, igen nagy lélegzetű pályamunka Debrecenben készült, Zajác professzor asszony tollából, amely a Magyar Szemorvostársaság száz évét eleveníti fel. Ez alkalomra készült el a szemorvosok tudományos működésének bibliográfiája, amely a mintegy húsz ével ezelőtt, Györfly tanár úr által szerkesztett életrajzi adattár új, felrészített kiadása. Továbbá készítettünk egy emléklapokat is, ami a Magyar Tudományos Akadémiát (MTA) korabeli környezetében ábrázolja. Azért éppen az Akadémia épületét választottuk, mert Társaságunk – legalábbis korábbi tudomásunk szerint – ott alakult meg, az azonban mindenképpen aktuálissá teszi, hogy jelenleg az akadémia otthont biztosít a jubileumi kongresszusnak.

– Milyen események szerepelnek az ünnepi programban?

– Az idei kongresszus témájában is rendhagyó lesz, hiszen nem elsősorban tudományos előadások hangzanak majd el. Arra kértük ugyanis a résztvevőket, hogy ezúttal az elmúlt száz év történetét elevenítsék fel, és ennek kapcsán tegyék közé a birtokukban lévő tárgyi emlékeiket is. Magam is tartok majd egy előadást, de természetesen 15 percen nem tudom az egész évszázad eseményeit összefoglalni. Ahogy már hagyományosan, úgy ez alkalommal is

tiszteletbeli tagságot fogunk adományozni. Ezt olyan külföldi elismert szemorvosoknak adományozzuk, akik jelentősen elősegítették a magyar szemorvoslás fejlődését. Minden külföldi résztvevőnek a képen látható emléklapokat nyújtjuk át (ábra). A külföldi előadókat arra kértük, hogy a saját hazájukban fellelhető század eleji magyar-német, magyar-angol stb. szemészkapcsolatokat elevenítsék fel. A Magyar Szemorvostársaság emlékérmével – amelyeket Imre József és Blaskovics László professzorok arcképei díszítenek –, kiemelkedő hazai szemorvosokat szoktunk kitüntetni. Ebben az évben is megkapja az a kolléga, aki tudományos tevékenységével ezt kiérdemelte. Korábban meghirdetett szakmai pályázataink nyertesinek, fiatal orvosoknak számára szintén ez alkalommal fogjuk átadni az odaítélt díjakat.

– Kiktől érkezett segítség a jeles esemény megrendezéséhez?

– Köszönettel tartozunk a Magyar Tudományos Akadémia elnökének, Vízi E. Szilveszternek, amiért kedveményesen bocsátotta rendelkezésünkre a kongresszushoz méltó helyszínt, továbbá Magyar Kálmán professzornak, aki a MTA Orvosi Tudományok Osztályának képviselőjében üdvözölte a kongresszus résztvevőit. Számos – szemészeti készítményeket gyártó itthoni és nemzetközi – gyógyszergyár is segítette a rendezvény megszervezését azzal, hogy díszvendégeink itt tartózkodásának költségeit fedezték.

– Milyen szakmai-szervezeti kérdések foglalkoztatják ma a szűken értelmezett szakmát?

– A szemorvoslásnak két alapvető részét különíthetjük el: az egyik a műtét (szembész), a másik pedig a konzervatív eljárások alkalmazása. A szakmában már több ízben felmerült, hogy a két ágat célszerű lenne külön választani – akár a szakvizsga szintjén is –, ám ezek a javaslatok eddig rendre megbuktak. A számos ok közül megemlíthetem egyrészt a jelenlegi orvosi fizetéseket, másrészt pedig a szétválasztással etikai problémák merülhetnek fel. Ugyanis ha az azonos képzésben részesült szemorvosok egyik részének engedjük, hogy operáljon, másoknak mi alapján tiltsuk meg? Jelenleg a természetes szelekció és az önkontroll, a manuális rátermettségen alapuló szelekció érvényesül ezen a téren.

– Milyen fejlődést élt meg a szembetegségek kezelésében Professzor Úr a pályafutása során?

– Leginkább az utóbbi húsz-harminc évet emelném ki, amióta robbanásszerű fejlődés tapasztalható a szemorvoslásban. Elsősorban a műtéttechnika válto-

Prof. dr. Hatvani István, a Magyar Szemésztársaság elnöke

Hatvani István 1940-ben Debrecenben született. Diplomáját a Debreceni Orvostudományi Egyetemen szerezte 1964-ben. Szemorvos (1969), gyermekszemész (2001) szakvizsgával rendelkezik. Szakmai pályáját a debreceni kórházban kezdte (1964-66), majd a DOTE (1969-93), a HIETE és az SE Egészségtudományi Kar Szemklinikáján (1999-2001) folytatta (utóbbi két helyen klinikaigazgató egyetemi tanárként), 2001-től pedig osztályvezető az Országos Gyógyintézet Központ Szemészeti osztályán. Aktív oktatói munkája mellett számos külföldi tanulmányúton vett részt. A Szemészeti Szakmai Kollégium korábbi, a Magyar Szemorvostársaság jelenlegi elnöke. 2001-ben Batthyány-Strattmann László kitüntetésben részesült.

zott sokat, de például a glaukóma ellen ma már hatékony, új gyógyszerek tárháza áll rendelkezésünkre – egészen más hatásmechanizmussal, mint korábban. A köztudatban talán még most is úgy él, hogy a szürke hályog operálható, a zöld hályog viszont nem. Pályafutásom kezdetén ez utóbbi elváltozásra még csak egyetlen készítményt ismertünk, később már egy tonogén típusú szemcsepp került forgalomba, az igazi forradalom azonban a bétablokkolókkal kezdődött. Akkoriban fantasztikus dolognak számított, hogy amikor ezt a szert becseppentettük a beteg szemébe, és két óra múlva drámai módon csökkent a szemnyomás! Ez a hatóanyag még ma is vezető szerepet foglal el a palettán, miközben az innovatív gyógyszergyárak olyan újabb hatásmechanizmusú termékeket állítottak elő, melyeket naponta – kettő helyett – már csak egyszer kell alkalmazni.

Bene Zsolt

